

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
Кафедра політології, права та філософії
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Кафедра політичних наук і права**

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**24 лютого 2022 р.
м. Полтава**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
Кафедра політології, права та філософії
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
Кафедра політичних наук і права**

ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

24 лютого 2022 р., м. Полтава

Полтава
2022

УДК 32
П 50

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавського державного аграрного університету, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Дорогань-Писаренко Людмила, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, професор;

Сизоненко Наталія, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Ільченко Алла, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат педагогічних, доцент;

Макарець Світлана, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Некряч Анастасія, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, доктор політичних наук, професор;

Подлесна Ганна, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат психологічних наук, доцент;

Помаз Юлія, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат історичних наук, доцент;

Приходько Сергій, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат політичних наук, доцент.

Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 6 від 07.02.2022 р.).

УДК 32 **Політичні трансформації сучасного суспільства** : зб. матеріалів
П 50 **ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 24 лютого 2022 р.).**
Полтава : ПДАУ, 2022. 187 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Політичні трансформації сучасного суспільства».

На основі міждисциплінарного підходу розглянуто кардинальні суспільно-політичні зрушення на глобальному та локальному рівнях, проаналізовано соціально-економічні, культурні, освітні трансформаційні процеси й модернізацію політичної системи.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

© ПДАУ, 2022

© Автори статей, 2022

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ І ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ: ДИНАМІКА ЗМІН

Бакланова Наталія. РОЛІ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	9
Бойда Андрій. ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ У ПРИДНІСТРОВ'Ї ЯК ЗАСІБ ЛЕГІТИМАЦІЇ САМОПРОГОЛОШЕНОЇ КВАЗІРЕСПУБЛІКИ	13
Волошина Яна. ПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	17
Ворона Петро. МІСЦЕВІ ВИБОРИ У КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ: ПОСТТОТАЛІТАРНИЙ ДОСВІД МУНІЦИПАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ	21
Карагіоз Руслан. ВИКОРІНЕННЯ НЕФОРМАЛЬНИХ ДЕСТРУКТИВНИХ ПРАКТИК В УКРАЇНІ ЯК РУШІЙНА СИЛА КОНСТРУКТИВНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ	28
Кір'ян Олександр. УЧАСТЬ ТА ПАРТНЕРСТВО ЯК ПІДґРУНТЯ ЛЕГІТИМНОСТІ ТА УСПІШНОСТІ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	30
Кобець Юлія. ПОЛІТИЧНИЙ РИЗИК ЯК КРИТЕРІЙ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	37
Обифіст Володимир. ФОРМИ ПОЛІТИЧНОЇ УЧАСТІ: ДЕМОКРАТИЧНА ПРАКТИКА	41
Поліщук Ігор. ЕВОЛЮЦІЯ СВІТОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ	44
Приходько Сергій, Гергель Анастасія. МЕХАНІЗМИ ЛЕГІТИМАЦІЇ ВЛАДИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	48

Скрипченко Валерія.
РОЛЬ КОМУНІКАЦІЙ В УПРАВЛІННІ ПОВЕДІНКОЮ 52

Фросіняк Руслан.
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ 56

ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Білозерова Яна (Yana Bilozerova).
POLITICAL EDUCATION AS A LEVER OF THE INFLUENCE OF THE
INTELLECTUAL ELITE ON THE POLITICAL-GOVERNING ELITE 62

Кондратьєва Анна.
ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ В РАМКАХ РОЗВИТКУ
НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ 65

Левчук Олександр.
ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПОДОЛАННЯ
ЕКСТРЕМІЗМУ В РАМКАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ 68

Пикало Олександр.
ПОЛІТИЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ 73

Подлєсна Ганна.
ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ 77

ЦІННІСНО-СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Бульбенюк Світлана.
ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ВАЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
КУЛЬТУРИ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ 82

Гарус Владислав.
СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ ПОЛІТИЧНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ 86

Ільченко Алла.
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ЦІННОСТІ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ:
СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ДЖЕРЕЛА 89

Лисенко Юлія. ЦІНІСНО-СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ ПОЛІТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ: РОЛЬ ЛЮДИНИ У МЕХАНІЗМІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	92
Макарець Світлана. НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ ЯК ОСНОВНА КАТЕГОРІЯ КОНЦЕПЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	96
Павлов Артем. ПОЛІТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ РІШЕНЬ В УКРАЇНІ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ	99
Пасічник Віктор. ДО ПИТАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	103
Торський Віталій. УЧАСТЬ У ВИБОРАХ ЯК ФОРМА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	106
Помаз Юлія. ПРОЦЕС ВТІЛЕННЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РЕЛІГІЇ В 1950-1960-Х РОКАХ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР	109

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЙ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Бобровський Максим. ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК НОВИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	114
Дроботя Яна, Дорошенко Ольга. ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА НА ТРАНСФОРМАЦІЮ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ	116

Малишенко Людмила. ТРАНСФОРМАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В МЕРЕЖЕВИХ СУСПІЛЬСТВАХ	119
---	-----

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Барановський Фелікс. ПРОБЛЕМИ ВИНИКНЕННЯ ТА ІСНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ КОНФЛІКТІВ ЯК ЗАГРОЗА ГЛОБАЛЬНОМУ ДЕМОКРАТИЧНОМУ ПРОЦЕСУ ТА ЛІБЕРАЛЬНОМУ ПОРЯДКУ	121
Гречка Олег. НЕГАТИВНЕ СПРИЙНЯТТЯ МІГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ У КОМПЛЕКСІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ	126
Єгорова Олена, Козубенко Олександр. ІНДЕКС ВЕРІ ЯК МЕТОД АНАЛІЗУ ПОЛІТИЧНОГО «КРАЇННОГО» РИЗИКУ	131
Значко Євгенія. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM OF MODERN INTERNATIONAL RELATIONS	134
Киричок Катерина. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	137
Мазур Даниїл. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ – ІНСТРУМЕНТ ЦИВІЛІЗОВАНИХ КРАЇН	142
Манелюк Юрій. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР РОЗВИТКУ І ТРАНСФОРМАЦІЙ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	146
Тамім Мар'ям Ахмед. ВНЕСОК ВЧЕНИХ У ДОСЛІДЖЕННІ ІНТЕГРАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ В ЕПОХУ СУЧАСНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	148

Мочков Олександр. ПОСТРАДЯНСЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛЬЩІ У ПОБУДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ	153
--	-----

ПРАВО ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Баймуратов Михайло, Наумкіна Світлана. РОЛЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА УЧАСТІ ЙОГО ІНСТИТУЦІЙ В ПРОЦЕСІ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ	158
---	-----

Брюховецька Марина. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ ЕМБРІОНА ЛЮДИНИ У СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ ДОКТРИНІ	162
---	-----

Геєць Ірина. ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	165
--	-----

Городецька Ірина. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ЯК ДЖЕРЕЛ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	169
---	-----

Дудченко Оксана. ЩОДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ»: ЗАРУБІЖНІ ПІДХОДИ	172
--	-----

Колінько Олена. ОХОРОНА СТАТЕВОЇ СВОБОДИ І СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ: НОВЕЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	176
---	-----

Ларченко Марина. ПРОЦЕСИ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНОГО РЕФОРМУВАННЯ В УСТАНОВАХ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ	180
---	-----

Найда Інна, Зіньова Ольга. ПРАВОВІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ЗА НОРМАМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСІВ УКРАЇНИ	184
--	-----

*Владислав Гарус,
здобувач вищої освіти СВО бакалавр
спеціальності Політологія,
Науковий керівник – Алла Ільченко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін,
Полтавський державний аграрний університет*

СУТНІСТЬ І ПРИНЦИПИ ПОЛІТИЧНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Справедливість є однією з найважливіших морально-етичних цінностей сучасного суспільства і знаходить свій прояв у різних сферах життєдіяльності людини: соціальній, правовій, економічній, політичній тощо. Справедливість сприяє розвитку держави на засадах демократизації і гуманізму, здійснює регулятивний вплив на систему суспільних і політичних відносин, тому вивчення політичної справедливості не втрачає своєї актуальності й понині.

У становленні поняття політичної справедливості науковці виділяють три основних етапи: 1) передумови; 2) перша концептуалізація; 3) сучасні інтерпретації.

Вперше питання соціальної і правової справедливості були предметом осмислення відомих мудреців у часи античності: Демокрита, Аристотеля, Платона, інших. Саме вони трактували справедливість як людську найвищу чесноту, що відповідає ідеалу, утримує мужність, поміркованість, мудрість у повній рівновазі та гармонії і, водночас, є необхідною передумовою взаємовідносин між людьми [1].

Теорії справедливості розвивалися в епоху Нового часу. Так Г. Гроцій, Ф. Бекон, Т. Гоббс, Дж. Локк, Б. Спіноза, Ж.-Ж. Руссо та інші відомі філософи у своїх ученнях розкривали тісний взаємозв'язок між принципами справедливості й вимогами розуму й доводили, що це має бути універсальним в етико-правовому суспільстві [1].

Філософсько-правові засади справедливості описували представники

німецької класичної філософії: І. Кант, Г. Гегель, А. Шопенгауер, Л. Фейєрбах та інші. На думку І. Канта, справедливість є сутністю усієї людської діяльності: «якщо щезне справедливість, життя людей позбавиться усілякої цінності» [3, с. 256]. На противагу Канту, Г. Гегель стверджував, що справедливість втілюється виключно у праві, і саме це призводить до процвітання держави: «справливість – це дещо велике, її джерелом є абсолютна ідея, а не реальні життєві відносини» [2, с. 378].

У сучасній етиці поняття справедливості визначається як загальне співвідношення цінностей, благ між собою та конкретний розподіл їх між індивідами, належний порядок людського співжиття, який відповідає уявленням про сутність людини, її невід’ємні права [1].

Поняття політичної справедливості є динамічним й наразі перебуває на стадії свого становлення. Воно тісно пов’язане із соціальною справедливістю – ступінню досягнення у суспільстві соціальної рівності та свободи, їх гармонійного зв’язку. Соціальна справедливість, за рівнем, способом, видом розподілу благ може класифікуватися на чотири категорії: 1) егалітарний – усі члени суспільства отримують однакові блага; 2) утилітарний – товари й послуги розподіляються так, щоб максимізувати загальну користь усіх членів суспільства; 3) ринковий – винагороджують тих, хто робить більший внесок; 4) роулзіанський – максимізується користь усіх найбільш забезпечених осіб [2].

Як визначається у словнику з політології, політична справедливість – це здійснення природних або нормованих відносин між суб’єктами і об’єктами політики, інститутами і громадянами, державним апаратом і населенням, і залежить від багатьох чинників: від форми політичної організації, зрілості політичної культури, політичного режиму, розподілу громадських і політичних інтересів тощо [5].

Політична справедливість формується на основі специфічних принципів, які за дослідженнями Б. Сутора, виражаються в правах людини: «коли люди одночасно визнають один одного, для сприймання і забезпечення створюють

загальний порядок з обмеженнями, правами і обов'язками, а також контролем з боку влади» [6]. Тобто, політична справедливість передбачає певну відповідність: права – обов'язки, злочин – покарання, гідний вчинок – винагорода. Основними принципами політичної справедливості також визначені: принцип рівності володіння всіма базовими правами, принцип соціальної й економічної нерівності, принцип справедливої війни та інші.

Отже, аналіз наукової літератури показав, що політична справедливість викликала науковий інтерес у різні періоди розвитку суспільства і відіграє важливу роль у сучасній політиці, управлінні державою. Вона об'єднує в собі пояснення преваг, моральних цінностей, дотримання специфічних принципів, норм ідеального державного правління. Можна стверджувати, що нині є важливим створення ефективного механізму відносної гармонізації у сфері політичної діяльності з впровадженням принципів політичної справедливості у сучасній Україні.

Джерела та література:

1. Беглиця В.П., Ярошенко В.М. Політична етика : навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. 400 с.
2. Гегель Г. Политические произведения. М., 1978. С. 378.
3. Гергель А. Чесність у політиці : теоретичний аспект. *Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії*, 16–17 квітня 2020 р. Том I. Полтава : РВВ ПДАА, 2020. 429 с.
4. Кант И. Сочинения в шести томах / под общ. ред. В.Ф. Асмуса. А.В. Гулыги, Т.И. Ойзермана. М. : изд-во «Мысль», 1965. (Философское наследие. Ин-т философии) Т. 4. Ч. 2. 478 с.
5. Словник з політології. URL : <http://politics.ellib.org.ua/encyclopedia-term-1458.html>
6. Sutor B., Kleine Politische Ethik. Bundeszentrale fur politische Bildung, Bonn, 1997. URL: http://krotov.info/lib_sec/18_s/sut/or.htm